

Frågor och svar för propositionen Svenskundervisning för invandrare i folkhögskola

Vad innebär förslaget om överlämnande av rektors uppgifter till enskilda utbildningsanordnare?

Förslaget innebär att rektorn hos den utbildningsanordnare som genomför utbildning på entreprenad på uppdrag av en kommun eller ett landsting kan få rätt att utfärda betyg och intyg. Ett villkor bör vara att utbildningsanordnaren har fått s.k. betygsrätt.

Redan i dag kan lärare hos sådana utbildningsanordnare få sätta betyg på genomförd kurs eller efter prövning men det är rektorn inom den kommunala vuxenutbildningen som utfärdar betyg.

Förslaget innebär alltså att även rektorns uppgift att t.ex. utfärda betyg kan lämnas över till utbildningsanordnaren.

Syftet med ändringen är att ge den enskilde utbildningsanordnaren ansvar för både betygssättning och utfärdande av betyg. På så sätt undanröjs formella hinder och ansvarsförhållandet för utbildningsanordnaren tydliggörs.

Vad innebär utfärdande av betygsdokument?

Rektorn hos den utbildningsanordnare som fått rätt att utfärda betyg bör endast få utfärda betygshandlingar i form av ett s.k. samlat betygsdokument eller betyg på de kurser som genomförts. Även intyg bör kunna utfärdas. Däremot bör examensbevis eller slutbetyg enbart kunna utfärdas av en kommun eller ett landsting.

Vilka villkor ska vara uppfyllda för att få utfärda betyg?

Först bör utbildningsanordnaren genom beslut av Statens skolinspektion ha fått s.k. betygsrätt. Beslutet bör grundas på ett antal kriterier som ska vara uppfyllda och som bör anges i förordning. Beslutet bör också innebära att anordnaren ställs under statlig tillsyn. För att rektorn hos en enskild utbildningsanordnare ska få rätt att utfärda betyg för deltagare antagna av kommunen krävs att det av avtal med den enskilde utbildningsanordnaren efter sedvanlig upphandling framgår att kommunen överlämnar denna uppgift.

Om kommunen ska ingå ett avtal som innebär att rektorns uppgifter att utfärda betyg överläts till den enskilde utbildningsanordnaren bör avgöra kvalitet, rättssäkerhet och likvärdighet garanteras. I samband med upphandlingen är det därför viktigt att kommunen gör en utvidgad prövning av lärarnas och rektorns kompetens samt systemkunskap hos anordnaren innan avtal sluts.

Kommunen ska alltid kunna välja om den vill överlåta rektorsuppgiften att utfärda betyg. Det som bör avgöra är om det finns ett behov av närhet mellan rektorns funktion att utfärda betyg och utbildningen.

Vidare bör kommunen bedöma om utbildningsanordnaren kan garantera kvalitet och likvärdighet i verksamheten.

Vem följer upp verksamheten hos den enskilde aktören?

Kommunen har ett särskilt ansvar för att säkerställa utbildningens måluppfyllelse, kvalitet och likvärdighet. Det förutsätter att kommunen löpande följer upp och utvärderar verksamheten hos de aktörer av vilka kommunen upphandlat utbildning.

Förutom kommunens ansvar för kvalitetssäkring har Skolinspektionen ett tillsynsansvar för de utbildningsanordnare som fått betygsrätt. Skolinspektionens fokus bör vara likvärdig och korrekt betygssättning.

Varför föreslår regeringen denna ändring?

Regeringen anser att det är positivt med den mångfald av utbildningsanordnare som vuxit fram för att möta vuxnas behov av lärande. De kan möta behov av utbildningar som kommunen själva saknar kompetens för att erbjuda. Genom förslaget undanröjs också formella hinder och det blir möjligt att öppna upp för konkurrens på lika villkor oavsett vem som är aktör på utbildningsområdet.

Vad innebär sfi i folkhögskola?

Förslaget innebär att den som har rätt till svenskundervisning för invandrare (sfi) även får rätt att delta i folkhögskolans utbildning som motsvarar sfi under förutsättning att folkhögskolan har fått s.k. betygsrätt och har förklarat sig ha för avsikt att ta emot den sökande till utbildningen.

Hur anmäler sig den som vill delta i folkhögskolans sfi-undervisning?

Den som vill delta i en folkhögskolas sfi ska anmäla detta till hemkommunen. Om folkhögskolan inte har möjlighet att ta emot en elev har kommunen en skyldighet att erbjuda en plats i kommunens utbildning.

Vad betyder det att folkhögskolan också kan bli huvudman för sfi?

Huvudmannaskap för sfi kan enligt nuvarande bestämmelser enbart innehas av en kommun. Enligt förslaget ska även folkhögskolan kunna vara huvudman för utbildning som motsvarar sfi. Det innebär att folkhögskolor som vill bedriva sådan utbildning ska följa de regler som gäller skollagen. Det gäller exempelvis regler om undervisningstid och avgiftsfrihet. Folkhögskolan ska också i samarbete med Arbetsförmedlingen verka för att eleverna ska kunna kombinera studier med praktik. Vidare bör folkhögskolan använda sig av den kursplan som gäller för sfi.

Vilka ytterligare villkor kommer att ställas på folkhögskolan?

För att folkhögskolan ska få bedriva sfi är ett villkor att den även fått s.k. betygsrätt. Det bör vara Skolinspektionen som ger ett sådant tillstånd

och närmare bestämmelser finnas i en särskild förordning. Beslutet bör också innebära också att folkhögskolans sfi ställs under statlig tillsyn.

Vilken ersättning kommer folkhögskolorna att få för att de bedriver sfi?

Folkhögskolan kommer att få ersättning från elevens hemkommun. Ersättningen ska omfatta utbildningskostnaderna och motsvara kommunens egen kostnad för sfi. Folkhögskolan har således inte rätt till internatkostnader.

Varför föreslår regeringen att den enskilde ska få rätt att delta i folkhögskolans sfi?

Regeringen vill med förslaget öka den enskildes valfrihet. Regeringen anser att folkhögskolans form och pedagogik kan vara ett bra alternativ till den kommunala utbildningen. Det som ytterligare talar för att erbjuda sfi på folkhögskola är dess miljö som kan främja språkinläringen. I många fall kan dessutom folkhögskolan erbjuda internatboende vilket kan innebära en naturlig kontaktyta med svensktalande elever.

Vad innebär betygsrätt?

Med betygsrätt avses att en enskild utbildningsanordnare genom ett beslut av regeringen eller den myndighet regeringen bestämt fått rätt att utfärda betygshandlingar eller intyg som satts efter att en utbildning eller en prövning i en kurs genomförts.